

Kus on, kus on kuuse kodu?

Metsas ikka, kus mujal. Päriselt jah, aga enne kui ta omal jõul alustab, tuleb läbi käia taimeaiast ja puukoolist. Kuusest on põhjust rääkida sellepärast, et viimasel ajal on metsamajanduses pöörõhk just okaspuude kasvatamisel.

Ühel tuulisevõitu teisipäeval sõitsimegi Eidapere metskonna taimeaeda vaatama. Metsaülem Taivo Raudsaarelt kuulsime tegelikult paljust muustki, mis metsandusega seotud — et suured traktorid lõhuvad metsa ja hobustega (ehkki nende kasvatamist soodustatakse) küll plaane täita ei jõua; et kimbutab üldine materjalide ning tagavaraosade nappus; et on olemas head sidemed Lokuta kolhoosiga, et metskonnas töötab palju tublisid inimesi. Metskonda minnes köitis pilku Eidapere park, mille on rajanud kauaaegne metsaülem Raimond Kukk. Ega kontorihooone ümbrus olegi vähetähtis, see mõjutab hinnangut kogu metskonna tööle. Majagi tahetakse üle värvida, kuid seda siis, kui pooleliolev ühepereelamu valmis. Pooleli pole see niivõrd töökäte nappuse pärast, kui võrd just materjalide puudumise tõttu.

Kõige kiirem metsaistutamisaeg on otsa saamas. Nüüd tuleb rohida ning kahjurit ja taimehaigustega võidelda. Eidapere metskonnal on kaks taimlat kokku 0,9 hektaril, sel aastal rajati juurde veel 0,23 hektarit. Nagu kartulil on käbidelgi nii halbu kui ka häid saagiaastaid. Tänavune oli halb. Metskonna käbisaak viiakse Kilingi-Nõmme, kus seemne välja lüditakse ja tinamennikuga lindude petteks töödeldakse. Taimlapeenas hakkab sel aastal külvatud kuusk juba nähtavale ilmuma, ühe- ning kaheaastased seemikud samas kõrval võimaldavad puu kasvu jälgida. Esimestel aastatel on

see küll kesine. Kaks aastat seemikuiga ja sama aeg puukoolis ning siis on istik valmis metsa istutamiseks. Eidaperelt saavad seemikuid ka teised metskonnad ja majandid (tänavu kokku 570 000). Sel aastal istutati esimest korda 0,02 hektarile (seda polegi vähe — neli laia peenart) muid puuliike — ebatsuugat, jaapani nulgua, harilikku saart, vene lehist. Nende kasvatamise eesmärk pole niivõrd puitu toota, kui võrd just metsa mitmekesisemaks muuta, saada dekoratiivseid puid (näiteks teede äärde). Lehisestikud kipuvad kuivama, arvatakse, et need said metskonda jõudes liiga tugevasti kimpu seotult kannatada.

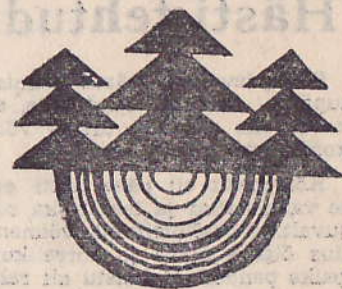
«Tahaksin seda meest näha, kes paar aastat tagasi kontrollimas käis ja hiljem ütles, et mehhaniseerimistase oleval null,» teatab Evi Nõmmik, kes on ühe Eidapere taimla pere-

naine. Nimelt olevat kontrollijat hämmastanud, et rohitakse tavalise kahvliga. Tihedatest ja õrnadest taimeridadest vaevalt muudmoodi umbrohtu kätte saab. Vähemalt pole veel nähtud mehhanismi, mis kahvlit asendaks. Teist metskonna taimlat hooldab Aino Nuut. Naisel jätkub tegemist terveks suveks. Praktiliselt tähendab see, et kui ühest otsast lõpetatakse, tuleb teisest jälle alustada. Ja aiad on ilusad, puhtad — sirged taimeread, kaevatud muld ... Kiireimal ajal käivad abiks ümbruskonna koolide õpilased. Kiidetakse Kehtna NST õppureid. Ega rohimisega töö piirdu ...

«Käisin veel õhtul vaatamas, kas kärsakas pole sisse läinud.» — «Selleks korraks oleme vist pääsenud, juulis hakkavad jälle ründama.» — «Ega neist muudmoodi lahti saa, kui tuleb üks- haaval ära noppida.» — «Mür-

kide suhtes on kahjurid küll täiesti immuunseteks muutunud.» Muresid jätkub muidki. Näiteks peaks maa pärast seemikute väljakaevamist puhkama, aga läheb tegelikult kohe seemnete alla. Maa ei jätku. See ei tähenda muidugi, et seda üldse pole, ei ole lihtsalt otstarbekas taimlat väga kaugemale metsa rajada.

Maaast veel nii palju, et Vändra EPT-l on Eidapere pooleli metsakuivendusobjekt. Tööde jätkamine on veninud, osalt küll eelmise märja suve tõttu. Poo'eliloleval objektile muidugi metsatõid normaalselt ei tee, kui aga kuivendus valmis, on metskonnal olemas uued teed, mis muudavad metsa väljaveo lihtsamaks. Kruusa teede täitmiseks saadi veehoidlat kaevates. Hoidla ehitamine on päevakorral. Kraavi taga, mis liigvee hoidlasse juhib, oleval umbes 1000 hektarit metsa. Siia tahetakse kujundada Eidapere rahvale puhkekoht liivaranna, kalade ja muuga, mis asja juurde kuulub. Mitmed asjamehed on andnud lubadusi tööd sel suvel lõpetada. Seni tuleb õigeid veemõnusi kaugel nautimas käia, metskonnal



on näiteks plaan Peipsile laevareisile minna.

On ju ka loomulik, et ainult nn. töötas ei piisa. Ka maainimene (või eriti maainimene?) vajab korras elamist, olmehooneid, võimalusi vaba aega meelepärastelt veeta. Eidaperes annab tunda 8-klassilise kooli kaotamine, selle taastamist loodetakse pikisilmi.

* * *

«Lähme vaatama, kas murakad õitsevad,» kutsus metsaülem ja viib meid rabasse. See oleval paik, kuhu võib minna järvi puhkama või halba tuju leevendada. Tegelikult seisime silmitsi sellega, mida tavaliselt arvude-protsentidega ei iseloomustata ning millest tööasjust rääkides ehk üldse mööda minnakse. Vetrup pind, kidurad puud, tume rabavesi, tuul ... Murakad igatahes juba õitsesid.

V. BAUMAN



Taivo Raudsaar ● Üks taimlate perenaisi on Evi Nõmmik